

PLA DE FOMENT DE LA MOBILITAT AMB BICICLETA I VMP A LA CIUTAT D'OLOT.

ANTECEDENTS:

1- En data 19 de maig de 2016 el Ple va aprovar definitivament el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible del municipi d'Olot. Aquest pla en l'apartat de diagnosi estableix entre 1.500 i 2.000 trajectes en bicicleta al dia i en la fase III pla d'acció defineix 6 accions per millorar la mobilitat en bicicleta entre les quals la sisena és establir una pla de promoció de la bicicleta:

- Ampliar la xarxa d'itineraris ciclistes
- Incentivar la connexió intermunicipal de vies ciclistes
- Incrementar la dotació d'aparcaments per a bicicletes
- Promocionar el registre municipal de bicicletes
- Estudiar la possibilitat de posar en funcionament un servei de transport públic individual de bicicletes.
- Establir un pla de promoció de la bicicleta.

2- En data 20 de desembre de 2019 el Ple va aprovar l'adhesió a l'Estratègia Catalana de la Bicicleta 2025, impulsada pel Departament de Territori i Sostenibilitat, prenent el compromís de que en el primer semestre de 2020 es desenvolupi un procés participatiu per promocionar la utilització de la bicicleta a Olot.

OBJECTIU DEL DOCUMENT:

Es redacta aquest document com a base per la elaboració del pla de promoció de la mobilitat amb bicicleta i VMP a Olot i que serà base per a la contractació d'una entitat dinamitzadora del procés.

OBJECTIU DEL PLA:

Per definir un escenari de futur es necessari elaborar un seguit d'actuacions per tal d'afavorir que els ciutadans utilitzin més la bicicleta i els vehicles de VMP en els seus desplaçaments quotidians amb l'objectiu d'augmentar la quota modal en el percentatge que es determini en aquest pla.

L'escenari 2020-2030 és una dècada destinada al canvi dels hàbits de mobilitat per tal de disminuir l'emissió de gasos contaminants i d'efecte hivernacle i la recuperació de l'espai urbà utilitzat de forma privativa pels propietaris de cotxes. Així doncs l'elaboració d'un pla de foment de l'ús de la bicicleta i de vehicles de mobilitat personal encaixa perfectament amb les directrius de lluita contra el canvi climàtic i de lluita contra les congestions de trànsit a la nostra ciutat.

LA PARTICIPACIÓ:

S'ha escollit la realització d'un procés participatiu per la redacció d'aquest pla pels següents motius:

- a) En primer lloc, la participació ciutadana hauria de servir perquè els governants prenguessin millors decisions. Els problemes sobre els quals han d'intervenir les institucions públiques són cada vegada més polièdrics. La participació permet abordar els problemes complexos i incorporar-hi mirades múltiples, i, d'aquesta manera, s'enriqueix el procés de decisió.
Incorporar la deliberació ciutadana és la manera de construir respostes complexes a problemes complexos.
- b) En segon lloc, la participació ciutadana també hauria de servir per aconseguir una implementació més eficient de les polítiques públiques. La participació genera un seguit de complicitats i facilita certes dinàmiques col·laboratives imprescindibles per garantir l'eficiència en el desplegament de les accions.

Incorporar la deliberació ciutadana entre tots els actors implicats en un tema concret que expressen posicions legítimament diverses, fins i tot contradictòries, permet establir una xarxa de relacions i construir les bases per a una confiança mútua que, malgrat les diferències, facilita la possibilitat de tirar endavant projectes col·lectius.

- c) En tercer lloc, la participació és bàsica per construir ciutadania i societat civil. Sense aquesta ciutadania és impossible aconseguir els dos objectius anteriorment esmentats: millors decisions i implementacions eficients. La participació converteix en un espai de debat públic en què els individus prenen consciència de la seva dimensió col·lectiva i esdevenen, així, ciutadans, que afavoreixen la formació d'una societat civil consistent. La participació ciutadana, en definitiva, té una dimensió pedagògica.

El tipus de participació escollit per aquest procés ha d'estar regit per la claredat de la informació emesa, de manera que tots els actors participants entenguin de manera clara els temes que es posen a debat:

- Ha de basar-se en la honestat de l'administració cap a tots els actors, posant els límits al debat que l'administració pot assumir.
- Ha de tenir una estratègia comunicativa que arribi a tots els actors, utilitzant sistemes de comunicació diferents en funció de l'actor a qui va dirigida la comunicació.
- Ha de comptar amb una clarificació política que determini els que es posa a debat i estableixi uns límits clars del que no és assumible.
- Ha de ser un procés on el flux de la deliberació sigui bidireccional, des dels tècnics cap als actors del procés i al revés i que les aportacions dels actors siguin escoltades per les parts tècniques i polítiques.
- Es tracta d'establir un diàleg enriquit entre les parts per arribar a conclusions i no en vehicular demandes o queixes entre els actors participants en el debat.
- La participació ha de ser lúdica i creativa de manera que les eines emprades en la participació siguin atractives cap a tots els actors que es volen implicar al projecte.
- El mapa d'actors ha de ser plural i el màxim representatiu de la societat.

DESCRIPCIÓ:

Per tal de promocionar la mobilitat amb bicicleta i els vehicles VMP s'organitzarà un procés participatiu de manera que siguin els ciutadans qui decideixin i dissenyin les accions necessàries per augmentar la utilització d'aquests mitjans de transport en els desplaçaments quotidians.

El procés participatiu l'estructurarem amb 6 fases que s'enumeren a continuació.

Fase 1: Inici del procés.

En aquesta fase es farà la identificació dels principals actors del procés i la seva distribució amb diferents comissions o grups de treball.

a) Comissió tècnica interdepartamental formada per representants de les diferents àrees municipals que tinguin relació amb l'objectiu del pla i que sigui la referència per la coordinació de treballs amb l'entitat dinamitzadora de procés.

Formaran part d'aquesta comissió representants de les àrees d'Urbanisme, Seguretat ciutadana i mobilitat, Educació (IME) i Esports i Lleure.

Serà objecte de la comissió tècnica el disseny de l'estratègia de comunicació, el calendari d'elaboració del pla i la coordinació en general dels treballs.

A continuació es descriuen les bases que serviran per l'elaboració de l'estratègia de comunicació, l'establiment de la cronologia de les diferents fases del pla i de les sessions de participació de la comissió d'estudi.

Estratègia de comunicació.

Caldrà dissenyar una estratègia de comunicació segmentada i focalitzada adreçada a cada un dels col·lectius a qui volem que formi part del procés de manera que els mitjà de comunicació emprat sigui l'adequat per a cada receptor.

S'enumeren alguns dels sistemes que es poden emprar per realitzar aquesta estratègia:

- Activació d'un lloc Web que serà la base de la comunicació de tota la informació
- Creació de compte de Twiter
- Edició de cartells i tríptics a repartir amb tots els agents implicats perquè donin a conèixer procés en el seu àmbit.
- Roda de premsa.
- Altres sistemes que pugui decidir la comissió de tècnica conjuntament amb l'entitat dinamitzadora del procés.

Calendari.

mes 1	mes 2	mes 3	mes 4	mes 5	mes 6	mes 7	mes 8	mes 9
Fase 1								
	Fase 2							
		Fase 3						
					Fase 4			
								Fase 5
								F6

b) Creació d'una comissió d'estudi formada per actors representants de la societat en general o de grups que representatius dels diferents col·lectius. Com a base de partida es consideraran grups representatius els que s'enumeren a continuació a més dels que puguin determinar la comissió tècnica:

- Associació de Comerciants d' Olot (ACO)
- Empresaris (entitat que els pugui representar)
- Associacions de veïns
- AMIPAS.
- Bicis Actives
- Atma (Centre Logístic de bicicletes)
- Estiu Coop (Núria Social)
- Camps de Treball (ANEGx)
- Club Ciclista Olot
- Hiru: Empresa de missatgeria amb bici
- Comerços i tallers de bicicletes o altres ginys de mobilitat sostenible de la ciutat
- Altres entitats que proposi la comissió tècnica

L'objectiu d'aquesta comissió serà la participació en aportació de coneixements del punt de vista de cada col·lectiu, disseny, gestió i participació en les diferents dinàmiques que es duguin a terme durant el procés participatiu, elaboració de propostes, divulgació del procés a nivell personal, evolució del procés i participació en la posta en marxa i seguiment de les accions que estiguin dins del seu àmbit.

c) Creació d'una comissió política formada per representants dels diferents grups polítics municipals.

L'objectiu d'aquesta comissió serà buscar consens entre les diferents forces representades al consistori garantint l'èxit de les polítiques a implementar.

d) Entitat dinamitzadora del procés serà una entitat que mitjançant concurs serà contractada per realitzar la organització de les sessions participatives, la recollida de la informació, qui realitzi l'anàlisi tècnic de la informació recollida i l'acompanyament amb la diagnosi, la proposta i recollida d'accions proposades per la comissió d'estudi, l'avaluació del procés i l'acompanyament en la posta en marxa.

Com es farà aquesta fase:

Es constituïran les diferents comissions descrites en aquest apartat i es realitzaran reunions per la presentació del pla. Per aprofundir amb l'estratègia de comunicació, s'establirà el mètode de treball i calendari de reunions de cada comissió i les reunions de coordinació entre les comissions.

Durada de la fase:

1 mes

Emplaçament de l'activitat:

Les reunions presencials es realitzaran a l'ajuntament d'Olot o on la comissió tècnica designi. A més a més es podran realitzar reunions per via telemàtica mitjançant la plataforma que s'acordi entre les parts participants.

Resultat:

Serà un esquema de funcionament de totes les comissions del pla i de la relació entre elles

Fase 2: Definició d'objectius i abast del pla.

Es determinaran les diferents línies de treball de pla dividides en forma d'objectiu:

- Millora de les infraestructures
- Canvi d'hàbits dels ciutadans envers la mobilitat
- Canvis a les ordenances municipals referents a la mobilitat en bici o VMP
- Canvis a la normativa urbanística
- Altres canvis o millores que sorgeixin durant el procés

Àmbit: Es pren com a àmbit d'abast del pla el terme municipal d'Olot i les infraestructures o focus de mobilitat obligada en els termes municipals veïns a menys de 8 km.

Com es farà aquesta fase:

La comissió tècnica i la comissió d'estudi realitzaran sessions participatives per tal de desenvolupar els objectius i l'abast del pla descrits en els paràgrafs anteriors i si és el cas modificar-los.

Durada de la fase:

1,5 mesos

Lloc on es desenvoluparan les activitats:

Ajuntament d'Olot o altre lloc on la comissió coordinadora assenyali.

Resultat:

a) Document electrònic en format PDF on hi hagi una memòria descriptiva de les sessions realitzades i l'esquema dels temes a tractar en les fases posteriors tant d'anàlisi i diagnosi com la d'elaboració de propostes referides als objectius del procés. Aquest es publicarà als mitjans de comunicació establerts.

b) Vídeo resum de mínim 1 minuts de les sessions participatives realitzades.

Fase 3: Anàlisi i diagnosi

L'objecte d'aquesta fase és recollir tota la informació disponible referent a la mobilitat amb bicicleta i vehicles VMP per poder analitzar-la i extreure'n una diagnosi ajustada de la situació actual.

Als paràgraf que venen a continuació es proposen diferents grups d'anàlisi per tenir una visió més amplia de tots els factors implicats a la mobilitat amb bicicleta o VMP, aquest grups poden ser modificats per les comissions descrites a la fase 1.

A. L'anàlisi i la definició de pols d'atracció.

L'àmbit de definició dels pols serà de 8km considerant que és la distància màxima on aquest mitjà de transport és competitiu vers el vehicle motoritzat.

Els pols a estudiar seran:

Centres de treball (nombre de treballadors, distància als llocs de procedència, oferta de vies de comunicació, altres.)

Centres educatius (nombre d'alumnes, lloc de procedència dels alumnes, àmbit d'influència del centre educatiu, situació respecte a l'entorn, xarxa viària d'accés al centre, altres.)

Centres esportius (nombre d'usuaris, lloc de procedència, edat, horaris d'utilització, xarxa viària d'accés.)

Centres culturals i d'oci (nombre d'usuaris, lloc de procedència, horaris d'utilització.)

Centres comercials

Altres que sorgeixin durant el procés participatiu

B. L'anàlisi territorial i de la infraestructura existent.

Tipus de vies existents

Segregades

Compartides pacificades

Compartides

Altres tipologies que sorgeixin en el procés participatiu

Aparcaments

En calçada, en vorera o en edifici

Aparcaments Standard vers aparcaments segurs

Altres tipologies que sorgeixin en el procés participatiu

Mapa de pendents de la xarxa susceptible de ser utilitzada amb bicicleta

C. L'anàlisi de les pautes de mobilitat del municipi.

Desplaçaments amb vehicle privat.

Desplaçaments amb transport pública.

Desplaçaments amb bicicleta.

Desplaçaments a peu.

D. L'anàlisi de l'accidentabilitat dels desplaçaments amb bicicleta.

Com es farà aquesta fase:

1.- La comissió d'estudi amb el suport de l'entitat dinamitzadora i la comissió tècnica realitzaran debats per analitzar l'estat actual de la mobilitat en el sector que reprcadascun del àmbits.

2.- S'elaborarà una enquesta des resposta optativa a tots els usuaesenten i com a resultat s'elaboraran unes fitxes comuns per a tots amb la diagnosi vista des de ris de cada àmbit perquè puguin aportar la seva visió de la problemàtica de la mobilitat actual amb bicicleta i VMP.

3.- La participació de la ciutadania en general s'articularà de dues maneres:

a) Amb una convocatòria al públic en general de 2 sessions per elaborar una diagnosi de cada un dels diferents punts tractats en aquest apartat.

b) Mitjançant la xarxa d'associacions de veïns s'aprofitarà perquè sessions participatives personalitzades per a cada barri s'elabori una diagnosi actual vista per les associacions.

4.- L'entitat dinamitzadora completarà la informació obtinguda a les sessions participatives amb la recollida de dades que puguin ser subministrades per les diferents administracions i la realització de treball de camp.

Durada de la fase:

3 mesos

Lloc on es desenvoluparan les activitats:

Ajuntament d'Olot o altre lloc on la comissió tècnica assenyali.

Resultat:

S'obtindrà una diagnosi tècnica de l'estat actual basada en els resultats obtinguts referida a cada un dels objectius descrits a la fase anterior que serà la base de treball per la elaboració de propostes a les sessions participatives de la fase d'elaboració de propostes i es lliurarà amb un document electrònic en format PDF on descrigui l'estat actual i la diagnosi per publicar als mitjans de comunicació establerts i un vídeo resum de mínim 2 minuts de les sessions participatives realitzades.

Fase 4: Elaboració de les propostes

Les propostes hauran de seguir les línies descrites a la fase d'objectius i abast i hauran de resoldre els punts descrits a la diagnosi de la fase anterior.

S'elaborarà una fitxa proposta per a cada punt de la diagnosi on es descriurà l'escenari actual, l'escenari a mig termini i l'escenari final.

Cada actuació tindrà establerta una durada.

S'inclourà una valoració econòmica.

La fitxa inclourà com a mínim els camps que s'inclouen a continuació:

Fitxa d'actuació n°:	Nom:
Estat actual:	
Objectiu:	
Descripció proposta a mig termini:	
Descripció proposta a llarg termini (final):	
Durada:	
Pressupost estimat:	
Prioritat	
És compatible o complementari a les accions:	
Altres:	
Indicador d'avaluació:	

Com es farà aquesta fase:

1.- La comissió tècnica i l'entitat dinamitzadora proporcionarà propostes d'actuacions sobre la resolució de les mancances detectades en la diagnosi.

2.- La comissió d'estudi es reunirà per desenvolupar aquestes propostes fins a la seva validació o que siguin descartades. Aquesta comissió també pot elaborar noves propostes d'actuació per ser posades a discussió a les sessions participatives.

3.- Aquesta mateixa mecànica s'utilitzarà per articular la participació de la ciutadania en general i de les associacions de veïns. És faran dues sessions amb cada un dels col·lectius:

- La primera servirà per presentar les propostes i posar-les a debat fins a consensuar les modificacions que es cregui convenient sobre cada una d'elles.
- La segona sessió servirà per presentar el retorn de les propostes modificades perquè puguin ser validades o en cas contrari es debatin els ajustos finals per aprovar la proposta. Aquesta sessió serà comuna per totes les comissions, associacions de veïns i la ciutadania.

Durada de la fase:

3 mesos

Lloc on es desenvoluparan les activitats:

Ajuntament d'Olot o altre lloc on la comissió coordinadora assenyali.

Resultat:

S'obtindrà un document on hi hagi una memòria del desenvolupament de la fase i on es recullin totes les fitxes de les actuacions proposades i validades. Aquest resultat es publicarà als mitjans de comunicació establerts en el procés i també es farà vídeo resum de mínim 2 minuts de les sessions participatives realitzades.

Fase 5: Definició d'indicadors i avaluació del procés de participació

Per poder avaluar l'èxit i la legitimitat del procés s'establirà un sistema d'avaluació referit a indicadors que mesuraran els criteris que es descriuen a continuació:

Criteris en relació amb la coordinació del procés

Acord	Quin és el grau d'acceptació política del procés?	Entrevistes Grups de discussió
	Quin és el grau d'acceptació social del procés?	Entrevistes Grups de discussió
	Quin és el grau d'acceptació tècnica del procés?	Entrevistes Grups de discussió
Transversalitat	Quin és el grau d'implicació política i tècnica de les diferents àrees de l'Administració?	Anàlisi del projecte Grups de discussió interns
	Hi ha espais de transversalitat en la coordinació del procés? Com s'hi desenvolupa la transversalitat?	Anàlisi del projecte Grups de discussió interns
Claredat dels objectius	Les persones participants perceben que els objectius del procés són clars?	Qüestionaris d'avaluació
	S'han acomplert els objectius del procés?	Qüestionaris d'avaluació
Recursos	El procés participatiu ha estat planificat correctament? S'ha complert la planificació?	Grups de discussió interns
	El procés està dotat dels recursos econòmics necessaris?	Entrevistes
	El procés està dotat dels recursos humans necessaris?	Entrevistes

Criteris en relació amb les persones participants

Extensió	Quin és el percentatge de persones participants en relació amb la població de referència?	Registres de participació.
	Quin és el percentatge d'actors organitzats sobre el total de referència?	Registres de participació.
Diversitat	Quin és el percentatge de participants distribuït per	Registres de

	edats	participació.
	Quin és el percentatge de participants distribuït per genere	Registres de participació.
Representació	El discurs dels representants és fidel al de la seva organització?	Entrevistes Observació directa

Criteris en relació a com es participa

Grau de participació	Informació i/o deliberació i/o decisió	Observació qualitativa.
Difusió	Grau en què la informació ha arribat als potencials participants.	Qüestionaris d'avaluació.
Qualitat de la informació	Valoració subjectiva de la pluralitat i la claredat de la informació rebuda.	Entrevistes Observació directa Qüestionaris d'avaluació.
Qualitat de la deliberació	Possibilitat dels participants de poder expressar les seves idees en els debats	Observació directa: temps que parla cadascú i direcció del diàleg Qüestionari d'avaluació Entrevistes
	Possibilitat de poder generar noves idees a partir de l'intercanvi de punts de vista i la deliberació	
	Grau de profunditat del debat (percepció dels participants)	
Avaluació pública	Existència d'avaluació pública del procés participatiu	Qüestionaris d'avaluació.
	Percepció de permeabilitat de l'Administració	

S'afegirà qualsevol altra criteri que es consensui durant el debat.

Com es farà aquesta fase:

La recollida d'informació es farà amb qüestionaris d'avaluació al final de cada sessió, observació directa i entrevistes representatives als principals actors que hagin intervingut al procés.

Durada de la fase:

1 mes

Lloc on es desenvoluparan les activitats:

Ajuntament d'Olot o altre lloc on la comissió coordinadora assenyali.

Resultat:

S'obindrà un document on hi hagi una memòria del desenvolupament de la fase i on es reculli l'anàlisi dels resultats dels criteris prèviament establerts, també es farà vídeo resum de mínim 1 minuts de les sessions participatives realitzades.

Fase 6: Redacció definitiva, aprovació, posada en funcionament del pla i inici del seguiment.

Acabades les 5 fases primeres del pla es procedirà a la redacció definitiva del document complet que serà consensuat per tots els actors participants al procés participatiu, aquest document es sotmetrà a l'aprovació del Ple Municipal i serà la base per la posada en funcionament del pla.

Les accions s'implementaran en funció de la seva prioritat, disponibilitat pressupostària i compatibilitat amb altres accions.

Una vegada s'hagi iniciat es dissoldran les comissions d'estudi i la comissió política i restarà vigent la comissió tècnica perquè pugui dur a terme el seguiment del pla i qui tindrà la responsabilitat d'aplicar les mesures correctores en cas de detectar resultats obtinguts es desviïn dels previstos.

Els resultats del seguiment seran transmesos a tots els actors que han participat en l'elaboració del pla, aquests resultats també es publicaran a la pàgina web del pla.

Com es farà aquesta fase:

Es farà una sessió participativa de presentació del pla redactat definitivament a tots els actors participants perquè hi puguin fer les esmenes corresponents abans de portar-lo a la aprovació del Ple.

Pel que fa a la posada en funcionament de les accions:

RECURSOS:

A. Recursos Humans.

L'entitat dinamitzadora del procés estarà formada com a mínim per a 4 persones, dues de les quals seran les encarregades de dur a terme i liderar el procés participatiu, i dues seran les encarregades de la gestió tècnica de la informació obtinguda, anàlisi diagnòstica, propostes, execució del pla de comunicació, gestió de lloc web, twitter, disseny, etc...

A la comissió tècnica hi haurà un representant de cada una de les àrees implicades a la redacció del pla amb un mínim de 4 persones.

La comissió política la formaran un membre de cada grup amb representació al ple municipal.

B. Recursos materials.

Per dur a terme les sessions participatives es proveirà una sala amb projector, equip d'àudio, ordinadors, pissarra, taules, cadires i material de papereria necessari per poder dur a terme les sessions amb garanties d'èxit.

A més d'aquest material s'habilitaran els espais necessaris amb el material que l'entitat dinamitzadora estimi necessari per realitzar tallers, xerrades o altres activitats que proposi.

PRESSUPOST: El pressupost del procés participatiu per la redacció del Pla de Promoció de la mobilitat amb bicicleta i VMP a la ciutat d'Olot serà de 30.000€+IVA, **(36.300€)** Trenta-sis mil tres-cents euros.